

KÖRNYEZETBIZTONSÁGI- KATASZTRÓFAIGAZGATÁS

**A téma aktualitása, helye, szerepe
a védelmi rendszerekben**

**Prof. Dr. Bukovics István DSc, ny. t.ú. mk. vezérőrnagy
tanszékvezető egyetemi tanár**

A Földet és az emberiséget veszélyeztető kihívások

- A Föld energia és nyersanyagkincse
- A víz
- A talaj
- A Föld és az élet
- Éghajlatváltozás
- Természeti katasztrófák
- Föld és egészség
- A Föld mélye
- Óriás városok
- Óceánok

Védelmi rendszerek csoportosítása

- katonai
- rendészeti
- környezetbiztonsági

A környezetbiztonság és a katasztrófavédelem helye, szerepe

- Közigazgatás
- Vállalkozói, gazdálkodói szféra
- Egyéni, magán szféra
- Karitatív szervek
- Politikai szféra

A biztonság fogalmi változásai

A biztonság katonai vonatkozásai;

A biztonság gazdasági és természeti dimenziói;

A biztonság, mint egyensúly;

A biztonság, mint szolgáltatás;

A biztonság, mint szükséglet.

Fenntarthatóság

A fenntartható fejlődés fogalma

Az ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottsága által kiadott „Közös jövőnk” című jelentés:

Az emberiségnek meg van az a képessége arra, hogy a fejlődést harmonikussá tegye, vagyis biztosítani tudja a jelen igények kielégítését anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő generációk lehetőségeit saját igényei kielégítésére:

Fenntarthatóság

A fenntartható fejlődés fogalma

- A fenntartható fejlődés mint három lábú szék: környezet, gazdaság, szociálpolitika;
- Igény, szükséglet;
- A harmonikus fejlődés a fejlődés olyan formája, amely a jelen igényeinek kielégítése mellett nem fosztja meg a jövő generációit saját szükségleteik kielégítésének lehetőségeitől;
- Need igény, szükséglet (want);
- A jövő generációk iránt érzett felelősség, intergenerációs szolidaritás;

A fenntartható biztonság

Reziliencia: Rugalmas alkalmazkodás, egy rendszer azon képessége, hogy az alapvető funkcióit tekintve képes stabil maradni változó külső körülmények között.

Egy rendszer azon képessége, hogy túrni képes megzavarását anélkül, hogy minőségileg új állapotba kerülne eközben. Fölhasználva ehhez ellenőrző,- javító mechanizmusait, mintegy újjáépítve önmagát.

Veszélyek

A veszély, mely magában hordozza a katasztrófa bekövetkezését.

* Hagyományos

** Új kihívások

- kritikus infrastruktúrák
- nemzetközi terrorizmus
- globális klímaváltozás

Kritikus infrastruktúra fogalma

Kritikus infrastruktúrák alatt olyan, egymással összekapcsolódó, interaktív és egymástól kölcsönösen függésben lévő infrastruktúra elemek, létesítmények, szolgáltatások, rendszerek és folyamatok hálózatát értjük, amelyek az ország működése szempontjából létfontosságúak, és érdemi szerepük van egy társadalmilag elvárt minimális szintű jogbiztonság, közbiztonság, nemzetbiztonság, gazdasági működőképesség, közegészségügyi és környezeti állapot fenntartásában.

2080/2008(VI.30.) Korm.hat. A Kritikus infrastruktúra védelem nemzeti programjáról

2012. évi CLXVI. Törvény, a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről.

Kritikus infrastruktúrák azonosítása

EU szektorok

- Energia
- Információs és kommunikációs technológiák
- Víz
- Élelmiszer
- Egészségügy
- Pénzügy
- Közbiztonság
- Polgári adminisztráció
- Szállítás
- Vegyipar, nukleáris ipar-
- Űr kutatás

Magyar szektorok

- Energia 3 alágazattal
- Infokom 9 alágazattal
- Víz 5 alágazattal
- Élelmiszer 2 alágazattal
- Egészségügy 5 alágazattal
- Pénzügy 2 alágazattal
- Ipar 7 alágazattal
- Jogrend - kormányzat 3 alágazattal

Terrorizmus

Definíció

Nemzeti és nemzetközi szintek

Asszimetria

Új jelenségek:

- home-ground terrorizmus
- az iszlám és az állam
- internet

A klímaváltozás hatásai

Ok → természetes folyamat és/vagy emberi tevékenység

Következmények → extrémítások
(hőmérséklet, szél, csapadék és ezek kombinációi)

Hosszú távú hatások – nincs történelmi tapasztalat

Rövid távú, lokális hatások – hirtelen lezúduló csapadék, villámárvíz, ár- és belvíz, hőhullám, járványok, élelmiszerellátás, klímamigráció, tengerszint emelkedés, stb.

Globális klímaváltozás

- A klímaváltozás durvább, mint gondoltuk, 2012. Doha – Kioto meghosszabbítása 2020-ig, 2-2,5 celsius fokos átlaghőmérséklet emelkedés,
- 2013. Lengyelország, foszilis nagyhatalom;
- Hőséghullám, szárazság – napi középhőmérséklet nagyobb, mint 25 celsius fok, 10-25 nappal növekszik;
- Északi-déli sark olvadása, vízszintemelkedés, hűtőhatás, majd fordulat.
- A föld jégkészletének csökkenése:
  - 1993. – 2-4 mm-es tengerszint emelkedés;
  - 2100. - 1 méteres tengerszint emelkedés, 200 millió ember kitelepítése;

Klíímaváltozás és biztonság

A klímaváltozásnak ma két , jól elhatárolható feladata van:

- Az emberi tevékenység megváltoztatásával a káros kibocsátások és hatások csökkentése,
- A klímaváltozás nemkívánatos hatásaival szembeni védekezés, alkalmazkodási stratégiák kidolgozása és működtetése.

Szkeptikusok

- A klíma mindig változik, kell-e, tudjuk-e, szabad-e egy bizonyos állapotban befagyasztani?
- Nem bizonyítottak a változás okai, emberi, a Föld ciklikussága, vagy mindkettő együttesen.
- A NÉS súlytalanná válása, Éghajlatvédelmi törvény megakadása, cselekvési programok hiánya, ellentmondások szakmai koncepciókkal, széndioxid kvóta anomáliái.

Válaszok az új kihívásokra

- Tudományos kutatás,
- Stratégiai tervezés, vezetés,
- Modern menedzsment módszerek alkalmazása,
- Kríziskommunikáció, lakosságfelkészítés.

Paradigmafogalom

A Kuhn féle paradigma fogalom általánosítása.

- Jelenség, módszer, elmélet, modell, relevancia fogalom, kompetencia fogalom, értékismérv.

Relevancia fogalom, amelynek alapján eldönthető, hogy az illető tudomány, mely és milyen jelenségeket, kérdéseket tart saját szempontjából vizsgálatra érdemesnek.

A kritikus infrastruktúra vs az infrastruktúra kritikussága.

Katasztrófa, katasztrófaelmélet

A katasztrófaelmélet azokat a jelenségeket tanulmányozza és osztályozza, amelyek viselkedésében a körülmények kis megváltozása meglepően nagy változást vált ki. Olyan elmélet, amely a bekövetkezett változásokat nem természetes fejlődéssel, hanem valamely váratlan és gyökeres fordulattal magyarázza. A közigazgatásban gyakori , hogy nincs meg a tér –idő folytonossága, ezért alkalmas vizsgálatára a katasztrófaelmélet.

Káosz elmélet

Olyan nem lineáris dinamikai rendszerekkel foglalkozik, amelyek viselkedése az őket meghatározó determinisztikus törvényszerűségek ellenére sem jelezhető hosszú időre előre.

Determinisztikus, meghatározottság, szükségszerűség elve, az események és jelenségek szükségszerű összefüggését és okozati meghatározottságát valló felfogás.

Definíciós elvárás

A fejlett tudományokban valamely fogalmat nem csak és sokszor nem elsősorban azért definiálunk, hogy meghatározzuk a jelentését, hiszen azzal gyakran intuíciók alapján többé-kevésbé tisztában vagyunk, hanem azért, hogy érvényes következtetéseket vonjunk le belőle.

Jogszabályok alapján

2011. évi CXXVIII.törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról

2. Értelmező rendelkezések

3. §.

234/2011.(XI.10.) Kormányrendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII.

Törvény végrehajtásáról

Általános rendelkezések

1.Értelmező rendelkezések

Környezetbiztonság fogalma

Környezetbiztonság a biztonságos környezetet fenyegető veszélyek abszolút hiánya, továbbá a veszélyeztető tényezők térben és időben meghatározható olyan alacsony energiaszintje, helyzete és egyéb paraméterei, amelyek még a visszafordíthatatlan állapot bekövetkezése előtt lehetőséget biztosítanak az adott kor társadalmi, gazdasági fejlettségének megfelelő eszközrendszerek hatékony alkalmazására, a kedvezőtlen folyamatok megállítása érdekében.

Rachel Carson (1907-1964) Néma tavasz – 1962.

Irodalmi formában kondítja meg a vészharangot.

A katasztrófa fogalma

2011. évi CXXVIII.törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról

2. Értelmező rendelkezések

3. §. 5. Katasztrófa

A veszélyhelyzet kihirdetésére alkalmas, illetve e helyzet kihirdetését el nem érő mértékű olyan állapot, vagy helyzet, amely emberek életét, egészségét, anyagi érdekeiket, a lakosság alapvető ellátását, a természeti környezetet, a természeti értékeket oly módon vagy mértékben veszélyezteti, károsítja, hogy a kár megelőzése, elhárítása vagy a következmények felszámolása meghaladja az erre rendelt szervezetek előírt működési rendben történő védekezési lehetőségeit, és különleges intézkedések bevezetését, valamint az önkormányzatok és állami szervek folyamatos és szigorúan összehangolt működését, illetve nemzetközi segítség igénybe vételét igényli.

A katasztrófa-fogalom elemzése

A fogalom statikus és dinamikus elemei

- Veszélyeztető, károsító állapot, helyzet
- Meghaladja a normál időszaki védekezés lehetőségeit.
- Összehangolt együttműködést igényel.
- Különleges intézkedés bevezetése.

Különleges intézkedések, rendkívüli jogrendek

Magyarország alaptörvénye: a különleges jogrend.

A rendkívüli állapotra és a szükségállapotra vonatkozó közös szabályok.

48. Cikk (1) az Országgyűlés:

a.) Hadiállapot kinyilvánítása, vagy idegen hatalom fegyveres támadásának közvetlen veszélye (háborús veszély) esetén kihirdeti a rendkívüli állapotot és Honvédelmi Tanácsot hoz létre;

b.) A törvényes rend megdöntésére vagy a hatalom kizárólagos megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, továbbá az élet-és vagyonbiztonságot tömeges méretekben veszélyeztető, fegyveres, vagy felfegyverkezve elkövetett súlyos, vagy erőszakos cselekmények esetén szükségállapotot hirdet ki.

Különleges intézkedések, rendkívüli jogrendek

A megelőző védelmi helyzet 51. cikk: az Országgyűlés külső fegyveres támadás, veszély esetén, vagy szövetségi kötelezettség teljesítése érdekében meghatározott időre kihirdeti a megelőző védelmi helyzetet és ezzel egyidejűleg felhatalmazza a Kormányt sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedések bevezetésére.

Különleges intézkedések, rendkívüli jogrendek

A váratlan támadás 52. cikk: A Kormány külső fegyveres csoportoknak Magyarország területére történő váratlan betörése esetén a támadás elhárítására, Magyarország területének a honi és szövetséges légvédelmi és repülő készülségi erőkkel való oltalmazására, a törvényes rend, az élet- és vagyonbiztonság, a közrend és a közbiztonság védelme érdekében – szükség esetén a Köztársasági Elnök által jóváhagyott fegyveres védelmi terv szerint – a szükségállapot vagy a rendkívüli állapot kihirdetésére vonatkozó döntésig a támadással arányos és arra felkészített erőkkel azonnal intézkedni köteleles.

Különleges intézkedések, rendkívüli jogrendek

A veszélyhelyzet 53. cikk:

- (1) A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemcsapás vagy ipari szerencsétlenség esetén, valamint ezek következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzetet hirdet ki, és sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be.
- (2) A Kormány a veszélyhelyzetben rendeletet alkothat, amellyel - sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(3) A Kormány a (2) bekezdés szerinti rendelete 15 napig marad hatályba, kivéve, ha a Kormány – az Országgyűlés felhatalmazása alapján – a rendelet hatályát meghosszabbítja.

(4) A Kormány rendelete a veszélyhelyzet megszűnésével hatályát veszti.

Különleges intézkedések, rendkívüli jogrendek

Szabadság és felelősség I-XXXI. Cikk

Szakterületi kiemelések:

I. Cikk

- (1) Az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az Állam elsőrendű kötelezettsége.
- (2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

XIII. cikk

- (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

XX. Cikk

- (1) Mindenkinek joga van a testi és a lelki egészséghez.

XXI. Cikk.

- (1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

Különleges intézkedések, rendkívüli jogrendek

XXVII. Cikk

(1) Mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.

XXXI. Cikk

(5) Magyarországi lakhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgárok számára honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – polgári védelmi kötelezettség írható elő.

(6) Honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében - sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – mindenki gazdasági és anyagi szolgáltatás teljesítésére kötelezhető.

Katasztrófa veszély

Kat. véd. Törvény 3. §.

9. pont: **Katasztrófaveszély** olyan folyamat, vagy állapot, amelynek következményeként okszerűen lehet számolni a katasztrófa bekövetkezésének valószínűségével és amely ezáltal veszélyezteti az emberi egészséget, környezetet, az élet- és vagyonbiztonságot.
10. pont: **Katasztrófaveszélyes tevékenység** olyan emberi cselekvés vagy mulasztás, amely katasztrófát, vagy annak közvetlen veszélyét idézheti elő.
11. pont: **Kockázat** egy adott területen, adott időtartamon belül, vagy meghatározott körülmények között jelentkező egészség illetve környezetkárosító hatás valószínűsége.

V. fejezet: A katasztrófa veszély és a veszélyhelyzet .19. A katasztrófa veszély

43.§. (1) A 3. §. 9. pontjában meghatározott katasztrófa veszély esetén a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi vezetője, a katasztrófavédelmi feladatok ellátása keretében – a felelős miniszter által előzetesen jóváhagyott központi veszély elhárítási terv szerint – azonnal intézkedik az emberi élet, a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak, a kritikus infrastruktúrák védelme, a lakosság alapvető ellátásának biztosítása, valamint a katasztrófa következményeinek lehető legkisebbre csökkentése érdekében.

Katasztrófa-típusok

- Eredet szerint:
  - természeti és civilizációs
- Ok-okozati
- Hely és kiterjedés szerint
- Hatáserősség és intenzitás szerint
- Tér-és időkoordináta szerint
- Egyéb csoportosítás
  - közjóléti, közrendi, nemzetközi, háborús veszélyhelyzet
  - mesterséges, természeti, szociológiai katasztrófa

Katasztrófa veszély – katasztrófa típusok

20. A veszélyhelyzet 44.§. A veszélyhelyzet az Alaptörvény 53. cikkében meghatározott olyan helyzet, amelyet különösen a következő események válhatnak ki:
- a.) Elemi csapások, természeti eredetű veszélyek, különösen:
    - aa.) Árvízvédekezés során, ha az előrejelzések szerint az áradó víz az addig észlelt legmagasabb vízállást megközelíti és további jelentős áradás várható, vagy elháríthatatlan jégtorlasz keletkezett, vagy töltés szakadás veszélye fenyeget,
    - ab.) Belvízvédekezés során, ha a belvíz lakott területeket, ipari területeket, fő közlekedési utakat, vasutakat veszélyeztet és a veszélyeztetés olyan mértékű, hogy a kár megelőzése, az újabb elöntések elhárítása meghaladja az erre rendelt szervezetek védekezési lehetőségeit,
    - ac.) Több napon keresztül tartó kiterjedő, folyamatos, intenzív, megmaradó hóesés vagy hófúvás,
    - ad.) Más szélsőséges időjárás következtében az emberek életét, anyagi javait a lakosság alapvető ellátását veszélyeztető helyzet következik be,
    - ae.) Földtani veszélyforrások.

Katasztrófa veszély – katasztrófa típusok

- b.) Ipari szerencsétlenség, civilizációs eredetű veszélyek, különösen:
  - ba.) A veszélyes anyagokkal és hulladékokkal történő tevékenység során a szabadba kerülő anyag az emberi életet, egészséget, továbbá a környezetet tömeges méretekben és súlyosan veszélyezteti,
  - bb.) Nem tervezett radioaktív kiszóródás és egyéb sugárterhelés, amely a biztonságot kedvezőtlenül befolyásolja és a lakosság nem tervezett sugárterhelését idézi elő.

Katasztrófa veszély – katasztrófa típusok

c.) Egyéb eredetű veszélyek, különösen:

ca.) Tömeges megbetegedést okozó humánjárvány, vagy járványveszély, valamint állatjárvány,

cb.) Ivóvíz célú vízkivétellel érintett felszíni és felszín alatti vizek haváriaszerű szennyezése,

cc.) Bármely okból létrejövő olyan mértékű légszennyezettség, amely a külön jogszabályban meghatározott riasztási küszöbértéket meghaladja,

cd.) A kritikus infrastruktúrák olyan mértékű működési zavara, melynek következtében a lakosság alapvető ellátása több napon keresztül, vagy több megyét érintően akadályozott.

23. Veszélyhelyzetben a Kormány rendeletével bevezethető rendkívüli szabályok

- Eltérés az államháztartási szabályoktól;
- Rendeleti szabályozás az államigazgatási feladatokra;
- Szerződéskötési kötelezettség szabályozása;
- Gazdálkodók állami felügyelet alá vonása;
- Kártalanítás.

Magyarország veszélyeztetettsége

234/2011.(XI.10.) Korm. Rendelet. A Katasztrófavédelmi Szabályzat. V. fejezet.

A települések katasztrófavédelmi besorolásának szabályai és a védelmi követelmények.

16.pont.: A Katasztrófavédelmi besorolási eljárás 21. §.

- (1) Az ország településeit az adott település vonatkozásában lefolytatott kockázatbecslési eljárás eredményeként katasztrófavédelmi osztályokba kell sorolni.
- (5) A besorolási osztályokra vonatkozó szabályokat és az egyes osztályokhoz tartozó elégséges védelmi szint követelményeit a 2-es melléklet tartalmazza.

Települések besorolása

A besorolás kockázatbecslés alapján

- I. osztály:

- Atomerőmű 3 km-es, kutatóreaktor 1 km-es körzete;
- Seveso besorolású és külső védelmi tervre kötelezettek;
- 2-es melléklet szerinti I. osztály;
- Egymásra gyakorolt együttes hatású veszélyek elleni védelme érdekében.

- II. osztály:

- Atomerőmű 3-30 km-es körzete;
- Seveso besorolású és külső védelmi tervre nem kötelezettek;
- 2-es melléklet szerinti II. osztály;

- III. osztály:

- Seveso hatálya alá nem tartozó veszélyes anyagok környezetbe kerülése esetén;
- 2-es melléklet szerinti III.,. Osztály.

A veszélyeztető hatások és az elégséges védelmi szint követelményei

Veszélyeztető hatások:

- 1.) Elemi csapások, természeti eredetű veszélyek,
- 2.) Ipari szerencsétlenség, civilizációs eredetű veszélyek,
- 3.) Egyéb eredetű veszélyek,
- 4.) Kritikus infrastruktúrákkal kapcsolatos kockázatok.

Az egyes katasztrófavédelmi osztályok meghatározása a kockázati mátrix útján

A bekövetkezési gyakoriság besorolási elve, statisztikai és történeti adatok alapján: ritka, nem gyakori, gyakori, nagyon gyakori.

Veszélyeztető hatások szintje: nagyon súlyos, súlyos, nem súlyos, alacsony mértékű.

Elégséges védelmi szint: riasztás, lakosság védelmi módszer, felkészítés, védekezés, induló katasztrófavédelmi készlet – I,II,III osztályra vonatkozólag.

A bekövetkezési gyakoriság besorolási elve statisztikai és történeti adatok alapján

- Ritka: az elkövetkező néhány évben (tíz év) nem valószínű, hogy bekövetkezik;
- Nem gyakori: bekövetkezhet, de nem valószínű, hogy néhány (öt év) éven belül;
- Gyakori: valószínű, hogy bekövetkezik néhány (három) éven belül;
- Nagyon gyakori: nagyon valószínű, hogy bekövetkezik, egy éven belül minimum egy alkalommal, vagy többször.

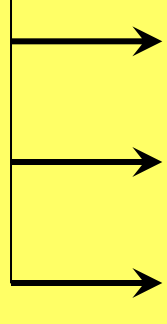
A veszélyeztető hatások szintje

- Nagyon súlyos: halálos áldozatokkal járó, vagy visszafordíthatatlan környezetkárosodást előidéző, illetve súlyos anyagi következményeket okozó esemény;
- Súlyos: súlyos sérüléseket okozó, vagy visszafordítható környezetkárosodást előidéző, illetve anyagi károkkal is járó esemény;
- Nem súlyos: enyhébb sérüléseket okozó, a környezetkárosodást nem előidéző, illetve nem jelentős anyagi károkkal járó esemény;
- Alacsony mértékű: nem jár orvosi segítséget igénylő sérüléssel, illetve nincs anyagi következménye.

Az egyes katasztrófavédelmi osztályok meghatározása kockázati mátrixok útján

Hatás	Bekövetkezési gyakoriság			
	Ritka	Nem gyakori	Gyakori	Nagyon gyakori
Nagyon súlyos	II. osztály	II. osztály	I. osztály	I. osztály
Súlyos	III. osztály	II. osztály	II. osztály	I. osztály
Nem súlyos	III. osztály	III. osztály	II. osztály	II. osztály
Alacsony mértékű	III. osztály	III. osztály	III. osztály	III. osztály

Katasztrófavédelmi feladatok

-
- Megelőzés
  - Védekezés, elhárítás
  - Rehabilitáció

Megelőzés

Minden olyan tevékenység, vagy előírás alkalmazása, amely a katasztrófát előidéző okokat megszünteti, vagy minimálisra csökkenti, a károsító hatás valószínűségét a lehető legkisebbre korlátozza.

Megelőzés megvalósulása

- Műszaki, jogi, szervezési intézkedések, hogy ne következzen be a nem kívánt esemény vagy állapot
- Műszaki, jogi, szervezési intézkedések, hogy az állapot vagy esemény káros következményeit csökkentse
- Az eredményes védekezés, elhárítás feltételeinek biztosítása

A megelőzés alkalmazott módszerei

Létesítés időszakában → szakhatósági,
hatósági eljárások lefolytatása

Használat időszakában → szervezeti és
hatósági felügyelet

Folyamatosan → tervezés, felkészülés,
oktatás, továbbképzés

Védekezés, elhárítás

A katasztrófa okával való foglalkozás

A katasztrófa következményeinek kezelése

Lakosságvédelem

A lakosság védelmének alapvető módszerei a helyi és a távolsági védelem.

- A helyi védelem az elzárkózás, a veszélyeztető hatás elleni védelemre alkalmas, illetve alkalmassá tett helyen.
- A távolsági védelem a lakosság veszélyeztetett területről történő kimenekítése, illetve kitelepítése, valamint befogadó helyen történő átmeneti jellegű elhelyezése.

Lakosságvédelem

Megelőzés, valamint katasztrófaveszély, illetve veszélyhelyzet során a veszélyeztető hatás és a várható következmények szempontjából – az ember élet védelmének elsőbbségével – alkalmazandó lakosságvédelmi módszer első helyen a helyi védelem.

Lakossági védekezés

Az egyéni védőeszköz ellátás.

A kitelepítés, a befogadás és a visszatelepítés elrendelése.

A kitelepítés végrehajtása.

Kimenekítés.

A befogadás szabályai.

A befogadással kapcsolatos feladatok.

A visszatelepítés szabályai.

A közrend, közbiztonság fenntartása.

31. A Kitelepítés, a befogadás és a visszatelepítés elrendelése

A kitelepítés és a befogadás elrendelésére jogosult:

- Veszélyhelyzetben, a Kormány felhatalmazása alapján: a polgármester, a hivatásos kat.véd. szerv területi szervének vezetője által kijelölt személy, megyei fővárosi bizottság elnöke.
- Halasztást nem tűrő esetben: a polgármester, a megyei fővárosi védelmi bizottság elnöke.

A visszatelepítés elrendelésére a megyei, fővárosi védelmi bizottság elnöke jogosult.

A kitelepítés elrendelése írásban, kihírdetése a rendelkezésre álló lehetőségek alkalmazásával.

A lakosság riasztása

A lakosság riasztásának és tájékoztatásának módjai.

Bejelentések értékelése után és katasztrófa veszély esetében a felkészülés során, valamint veszélyhelyzet esetében, az emberi élet és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak mentése érdekében a rendelkezésre álló riasztó-, illetve tájékoztató rendszertől függően szöveges közléssel, illetve meghatározott sziréna jelekkel kell jelezni az esemény valószínű bekövetkezését, vagy annak elmúlását, illetve haladéktalanul közölni kell a lakossággal a követendő lakossági magatartásokat.

A lakosság veszélyhelyzeti tájékoztatása

A veszélyhelyzeti tájékoztatás tartalma különösen:

- a.) A katasztrófaveszély, a bekövetkezett esemény, a védekezés, az irányadó magatartási szabályok, a lakosságvédelmi intézkedések, az elrendelt korlátozások, valamint a további tájékoztatói lehetőségek,
- b.) Helyreállítási időszakban az elemi lakhatási feltételek megteremtése, külön döntés szerinti kárenyhítés lehetőségei, valamint a helyreállítás.

Rehabilitáció

Az eredeti vagy azt meghaladó élet- és munkafeltételek biztosítása

- Halaszthatatlan biztonsági intézkedések (áldozatok azonosítása, gondoskodás, stb.)
- Mentéssel összefüggő ideiglenes feladatok
- Alapvető életfeltételek biztosítása (ellátás, ideiglenes elhelyezés, közművek helyreállítása, mentesítés, fertőtlenítés, stb.)

A katasztrófa károsító hatása által érintett területre, valamint a helyreállításra és újjáépítésre vonatkozó szabályok

A katasztrófa károsító hatása által érintett területre vonatkozó szabályok.

A helyreállításra és újjáépítésre vonatkozó szabályok.

Kárfelmérés.

Felhasznált pénzeszközök nyilvántartásának ellenőrzése, elszámolása.

A szabályozás előzményei

Alkotmány, nemzetközi egyezmények

Honvédelmi igazgatás

Közigazgatásra vonatkozó intézkedések

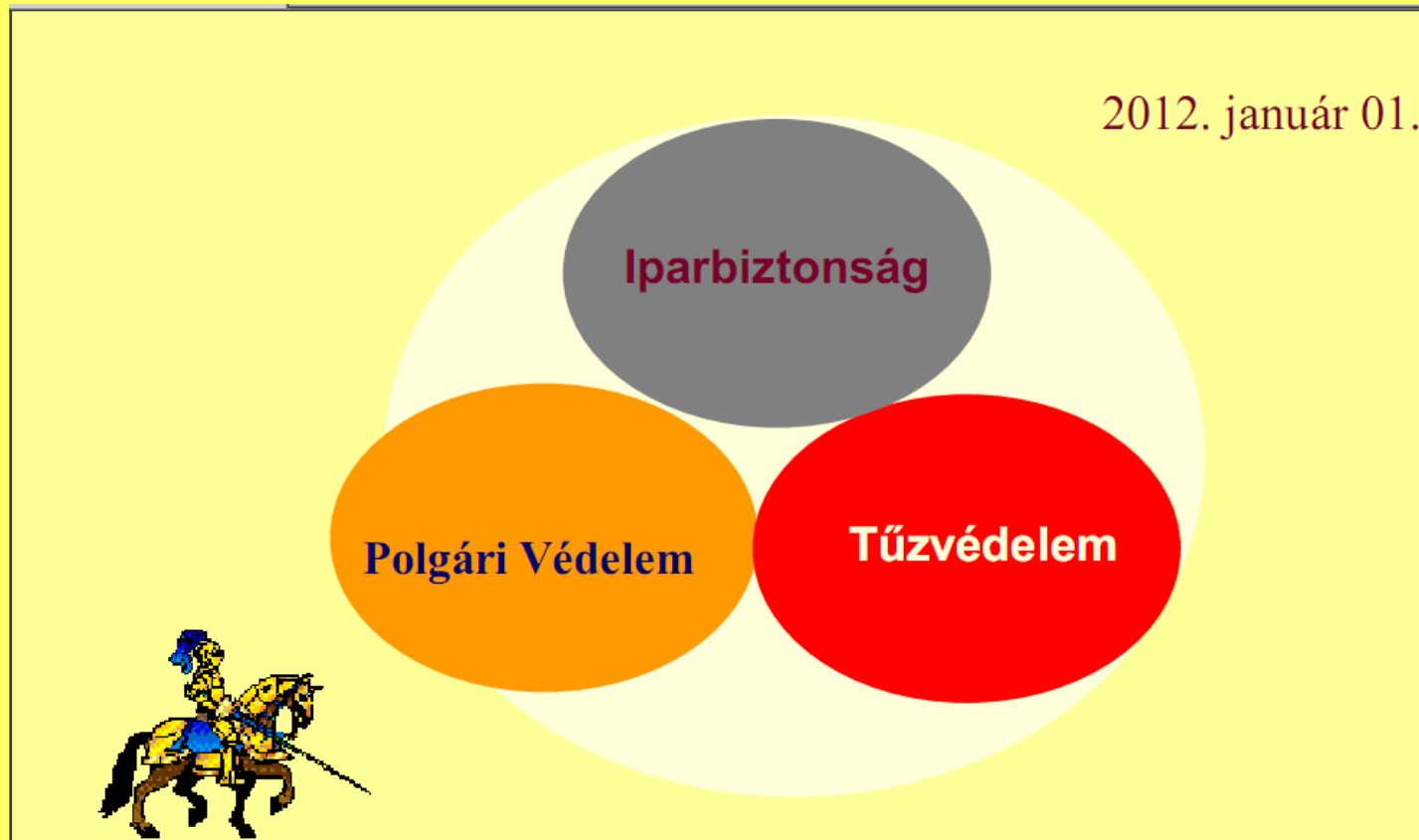
Jogszabályok

A 2011. évi CXXVIII. Törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról.

A 234/2011.(XI.10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. Törvény végrehajtásáról.

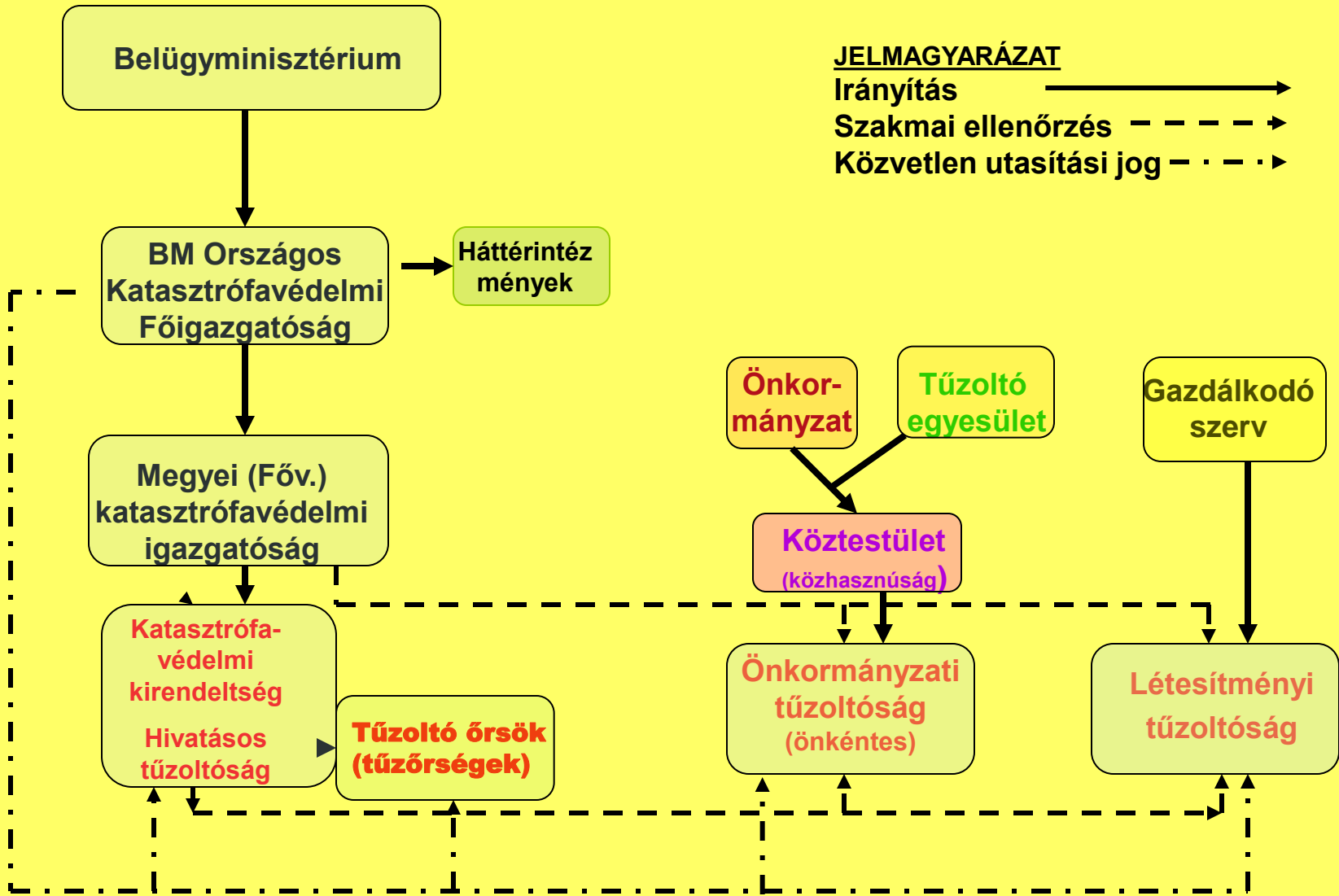
219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről

A katasztrófavédelem szervezeti és irányítási rendszere

A KATASZTRÓFAVÉDELEM SZERVEZETI ÉS IRÁNYÍTÁSI RENDSZERE

2012. január 1-től

Kormányzati koordináció

1515/2011. XII. 30. kormányhatározat a
KKB létrehozásáról, valamint szervezeti és
működési rendjének meghatározásáról

IRODALOMJEGYZÉK

- Hatályos jogszabályok;
- Dr. Bukovics István: Katasztrófaigazgatás és tűzvédelem, Verlag Dashoffer Szakkiadó Kft. Budapest, 2012.
- Dr. Bukovics István: Katasztrófavédelmi igazgatás, Verlag Dashoffer Szakkiadó Kft. Budapest, 2008;
- Dr. Bukovics István: Felkészülés a klímaváltozásra: Környezet – kockázat – társadalom, katasztrófavédelem, Fire Press Kiadó, Budapest, 2008;
- Biztonság és hit, szerkesztő: Dr. Fáy Gyula, Wesley Jubileumi kötetek, Budapest, 2011.
- Dr. Csath Magdolna: Stratégiai változásmenedzsment, Aula Kiadó, Budapest, 2001.
- Dr. Csath Magdolna: Stratégiai tervezés és vezetés a XXI. Században, Nemzeti Tankönyv Kiadó, Budapest, 2004.

KÖSZÖNÖM MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!